

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνώμοδότηση του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της αρχής της διαθεσιμότητας [COM (2005) 490 τελικό]

(2006/C 116/04)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών,

την αίτηση γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

I. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της αρχής της διαθεσιμότητας διαβιβάστηκε από την Επιτροπή στον ΕΕΠΔ με επιστολή που φέρει ημερομηνία 12 Οκτωβρίου 2005. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί την επιστολή αυτή ως αίτηση παροχής συμβουλών προς όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 45/2001/ΕΚ. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η παρούσα γνωμοδότηση θα πρέπει να μνημονεύεται στο προοίμιο της απόφασης πλαισίου.
2. Όσον αφορά το χαρακτήρα της, η παρούσα γνωμοδότηση πρέπει να θεωρηθεί στο πλαίσιο που περιγράφεται υπό II. Όπως φαίνεται εκεί, δεν είναι καθόλου προφανές ότι η υπόψη πρόταση — ή η προσέγγιση της διαθεσιμότητας όπως διαλαμβάνεται στην πρόταση — θα μπορούσε να καταλήξει στην έκδοση κάποιου νομοθετικού μέσου. Άλλες προσεγγίσεις υποστηρίζονται από σημαντικό αριθμό κρατών μελών,
3. Είναι πάντως εμφανές ότι το θέμα της διαθεσιμότητας πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα πέραν των εθνικών συνόρων

— ή, ευρύτερα, η ανταλλαγή αυτών των πληροφοριών — κατέχει υψηλή θέση στο πρόγραμμα των κρατών μελών, τόσο εντός όσο και εκτός του Συμβουλίου, καθώς επίσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

4. Είναι εξίσου εμφανές ότι, όπως θα φανεί στην παρούσα γνωμοδότηση, το θέμα αυτό είναι σημαντικότερο από την άποψη της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι η υπόψη πρόταση υποβλήθηκε από την Επιτροπή στενά συνδεδεμένη με την πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εξετάζονται στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, αντικείμενο γνώμης του ΕΕΠΔ που εκδόθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2005.
5. Ο ΕΕΠΔ θα κάνει χρήση της παρούσας ευκαιρίας για να εκθέσει στην παρούσα γνωμοδότηση μερικές γενικότερες και μάλλον θεμελιώδους χαρακτήρα απόψεις σχετικά με το θέμα της ανταλλαγής πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα και σχετικά με τις ρυθμιστικές προσεγγίσεις του θέματος αυτού. Καταθέτοντας την παρούσα γνωμοδότηση, ο ΕΕΠΔ επιδιώκει να διασφαλίσει ότι σε μελλοντικές συζητήσεις του θέματος θα ληφθεί δεόντως υπόψη η παράμετρος της προστασίας δεδομένων.
6. Ο ΕΕΠΔ θα είναι διαθέσιμος προκειμένου να επανέλθει γνωμοδοτώντας σε μεταγενέστερη φάση, αφού θα έχουν επέλθει σημαντικές εξελίξεις στη νομοθετική διαδικασία για την υπόψη πρόταση καθώς και για άλλες συναφείς προτάσεις.

II. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ

7. Η αρχή της διαθεσιμότητας έχει εισαχθεί ως σημαντική νέα αρχή δικαίου στο Πρόγραμμα της Χάγης. Η αρχή αυτή συνεπάγεται ότι οι απαιτούμενες πληροφορίες για την καταπολέμηση του εγκλήματος πρέπει να διακινούνται χωρίς εμπόδια διαμέσου των εσωτερικών συνόρων της ΕΕ. Ο στόχος της πρότασης είναι η εφαρμογή της αρχής αυτής υπό μορφή δεσμευτικού νομοθετικού μέσου.
8. Η ανταλλαγή πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα μεταξύ διαφόρων χωρών αποτελεί προσφιλέθιο θέμα για τους νομοθέτες, εντός και εκτός του πλαισίου της ΕΕ. Προσφάτως την προσοχή του ΕΕΠΔ ελκυσαν οι πρωτοβουλίες που περιγράφονται στη συνέχεια.

9. Πρώτο, στις 4 Ιουνίου 2004 η Σουηδία πρότεινε απόφαση πλαίσιο σχετικά με την απλούστευση της ανταλλαγής στοιχείων και πληροφοριών μεταξύ αρχών αστυνόμευσης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την πρόταση αυτή στο Συμβούλιο επιτεύχθηκε συμφωνία όσον αφορά τη γενική προσέγγιση στη σύνοδο του της 1ης Δεκεμβρίου 2005.
10. Δεύτερο, στις 27 Μαΐου 2005 επτά κράτη μέλη υπέγραψαν στην πόλη Prüm (Γερμανία) σύμβαση για την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ειδικότερα όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του διασυνοριακού εγκλήματος και της παράνομης μετανάστευσης. Η πράξη αυτή εισάγει, μεταξύ άλλων, μέτρα για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικών με DNA και δακτυλικά αποτυπώματα. Η Σύμβαση είναι ανοικτή και μπορεί να προσχωρήσει σε αυτή οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν ως στόχο την ενσωμάτωση των διατάξεων της Σύμβασης στο νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
11. Τρίτο, η διαθεσιμότητα πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα διαμέσου των εθνικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα διευκολυνθεί περαιτέρω και με άλλα νομοθετικά μέσα όπως οι προτάσεις που αφορούν το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν Δεύτερης Γενιάς (SIS II), η πρόταση σχετικά με την πρόσβαση στο Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) προς αναζήτηση δεδομένων και η πρόταση απόφασης πλαισίου σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο των ανταλλαγών, μεταξύ των κρατών μελών, πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο. Επίσης είναι χρήσιμο να αναφερθεί για το θέμα αυτό η ανακοίνωση σχετικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της διαλειτουργικότητας και των συνεργιών μεταξύ των ευρωπαϊκών βάσεων δεδομένων στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων, που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 25 Νοεμβρίου 2005.
12. Επακόλουθο της εκδήλωσης όλων αυτών των πρωτοβουλιών είναι ότι η υπόψη πρόταση απόφασης πλαισίου για τη διαθεσιμότητα δεν πρέπει να εξεταστεί μεμονωμένα αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλες προσεγγίσεις για την ανταλλαγή αστυνομικού χαρακτήρα πληροφοριών. Αυτό το καθιστά ακόμη σημαντικότερο η τρέχουσα τάση στο Συμβούλιο να δίδεται προτεραιότητα σε άλλες προσεγγίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και την αρχή της διαθεσιμότητας μάλλον παρά στη γενική προσέγγιση που προτείνεται από την Επιτροπή στην πρόταση. Θα ήταν δυνατόν ακόμη και να μη συζητηθεί καν στο Συμβούλιο το τωρινό κείμενο της πρότασης.
13. Επί πλέον, η πρόταση συνδέεται στενά με την πρόταση απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η παρούσα γνωμοδότηση πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με την εξικνούμενη σε μεγαλύτερο βάθος γνώμη για την τελευταία αυτή απόφαση πλαίσιο.
14. Στη γνωμοδότηση του όσον αφορά την πρόταση απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει τη σημασία της επαρκούς προστασίας δεδομένων ως αναγκαίου παρεπόμενου κάθε νομοθετικού μέσου σχετικού με τη διαθεσιμότητα. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, δεν πρέπει να εκδοθεί νομοθετικό μέσο του είδους αυτού χωρίς ουσιώδεις διασφαλίσεις για την προστασία δεδομένων.
15. Ο ΕΕΠΔ λαμβάνει την ίδια θέση όσον αφορά την έκδοση άλλων νομοθετικών μέσων τα οποία διευκολύνουν τη ροή πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα μέσω των εσωτερικών συνόρων της ΕΕ. Συνεπώς ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του που το Συμβούλιο καθώς και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχουν δώσει προτεραιότητα στην προαναφερόμενη πρόταση απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

III. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΘΕΑΥΤΗ

16. Η αρχή της διαθεσιμότητας καθεαυτή είναι απλή. Οι πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες σε ορισμένες αρχές κάποιου κράτους μέλους πρέπει να παρέχονται και σε ισοδύναμες αρχές άλλων κρατών μελών. Η ανταλλαγή των πληροφοριών πρέπει να γίνεται με τον ταχύτερο και ευκολότερο τρόπο μεταξύ των αρχών των κρατών μελών και κατά προτίμηση με παροχή άμεσης επιγραμμικής πρόσβασης.
17. Οι δυσχέρειες εμφανίζονται λόγω του περιβάλλοντος εντός του οποίου πρέπει να λειτουργήσει η αρχή της διαθεσιμότητας:
- Ανομοιόμορφη οργάνωση της αστυνομίας και της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη, με διαφορές στις ισορροπίες και τον αμοιβαίο έλεγχο.
  - Καλύπτονται διαφορετικοί τύποι (ευαίσθητων) πληροφοριών (όπως DNA ή δακτυλικά αποτυπώματα).
  - Διαφορετικοί τρόποι πρόσβασης σε σχετικές πληροφορίες για αρμόδιες αρχές ακόμη και στο εσωτερικό κρατών μελών.
  - Είναι δύσκολο να διασφαλιστεί ότι πληροφορίες προερχόμενες από άλλο κράτος μέλος θα ερμηνευτούν όπως πρέπει, λόγω διαφορών σε γλώσσες, σε τεχνολογικά συστήματα (διαλειτουργικότητα) και σε νομικά συστήματα.
  - Το θέμα αυτό πρέπει να ενταχθεί στο υφιστάμενο ευρύτατο συνονθύλευμα νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα μεταξύ χωρών.
18. Ανεξαρτήτως αυτού του πολύπλοκου περιβάλλοντος, είναι από όλους κατανοητό ότι η αρχή δεν μπορεί να λειτουργήσει από μόνη της. Απαιτούνται επιπρόσθετα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες μπορούν όντως να βρισκονται και να είναι προσβάσιμες. Σε κάθε περίπτωση τα μέτρα αυτά πρέπει να διευκολύνουν τις αρχές αστυνόμευσης να διαπιστώνουν εάν οι αρχές αστυνόμευσης σε άλλα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους σχετικές πληροφορίες και πού μπορεί να βρεθούν αυτές οι σχετικές πληροφορίες. Τα υπόψη επιπρόσθετα μέτρα θα μπορούσε να συνίστανται σε διαπαφές που παρέχουν απευθείας πρόσβαση στο σύνολο των δεδομένων ή σε συγκεκριμένα δεδομένα που τηρούνται από άλλα κράτη μέλη. Προς το σκοπό αυτό η πρόταση απόφασης πλαισίου για τη διαθεσιμότητα εισάγει τα «δεδομένα καταλόγου», συγκεκριμένα δεδομένα που επιδέχονται άμεση διασυνοριακή πρόσβαση.

19. Γενικώς, η αρχή της διαθεσιμότητας θα πρέπει να διευκολύνει τη ροή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Τα εσωτερικά σύνορα θα καταργηθούν και τα κράτη μέλη πρέπει να επιτρέψουν να καθίστανται συνεχώς περισσότερο διαθέσιμες σε άλλες αρχές οι πληροφορίες οι διαθέσιμες στις δικές τους αστυνομικές αρχές. Τα κράτη μέλη χάνουν την αρμοδιότητα ελέγχου της ροής πληροφοριών, με αποτέλεσμα και το γεγονός ότι δεν μπορούν πλέον να βασίζονται στην εθνική τους νομοθεσία ως μέσο επαρκές για την επιβαλλόμενη προστασία των πληροφοριών.
20. Ακριβώς για το λόγο αυτό η πρόταση απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή από την άποψη της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πρώτον, οι πληροφορίες που κανονικά είναι εμπιστευτικές και καλώς διαφυλαγμένες πρέπει να παρέχονται σε αρχές άλλων κρατών μελών. Δεύτερο, για να απορρέει να λειτουργήσει το σύστημα πρέπει να εκπονηθούν δεδομένα καταλόγου τα οποία θα είναι διαθέσιμα σε αρχές άλλων κρατών μελών. Η εφαρμογή της αρχής αυτής θα έχει ως συνέπεια την παραγωγή περισσότερων δεδομένων από όσα είναι διαθέσιμα τώρα.

IV. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πεδίο εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας

21. Πρώτα απ' όλα, έχει ουσιώδη σημασία ο καθορισμός του είδους πληροφοριών για τις οποίες θα ισχύει η αρχή της διαθεσιμότητας. Το πεδίο εφαρμογής της αρχής αυτής ορίζεται κατά τρόπο γενικό στο άρθρο 2 της πρότασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παράγραφος 1 και το άρθρο 3 στοιχείο α). Η αρχή αυτή ισχύει για πληροφορίες:
- υφιστάμενες,
  - απαρτιζόμενες στο παράρτημα II, το οποίο καθορίζει έξι τύπους πληροφοριών,
  - διαθέσιμες στις αρμόδιες αρχές.
- Τα ανωτέρω αποτελούν τρία ουσιώδη στοιχεία του πεδίου εφαρμογής της αρχής στην πρόταση της Επιτροπής. Το πεδίο εφαρμογής διευκρινίζεται περαιτέρω στο άρθρο 2. Το άρθρο 2 παράγραφος 1 περιορίζει την εφαρμογή της αρχής της διαθεσιμότητας στη φάση πριν από την έναρξη της δίωξης, ενώ το άρθρο 2 παράγραφοι 2, 3 και 4 προβλέπει κάποιους περιορισμούς ειδικότερου χαρακτήρα.
22. Για την κατανόηση των συνεπειών της πρότασης απαιτείται βαθύτερη ανάλυση των τριών ουσιωδών στοιχείων που αναφέρθηκαν ανωτέρω. Καθ'αυτά τα δύο πρώτα στοιχεία του πεδίου εφαρμογής είναι αρκετά σαφή. Ο ορισμός των «υφιστάμενων πληροφοριών» διαμορφώνεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, όπου αναφέρεται ότι η απόφαση πλαίσιο δεν συνεπάγεται υποχρέωση συλλογής και αποθήκευσης πληροφοριών με μόνο σκοπό τη διάθεσή τους, ενώ ο κατάλογος του παραρτήματος II δεν είναι δυνατόν να ερμηνευτεί με τρόπους διαφορετικούς. Εκείνο που απαιτεί περαιτέρω διευκρίνιση είναι το τρίτο ουσιώδες σημείο, τόσο καθ'αυτό όσο και σε συνδυασμό με τα δύο πρώτα στοιχεία.
23. Η πρόταση δεν διευκρινίζει κατά πόσο οι «διαθέσιμες πληροφορίες» συνιστούν απλώς πληροφορίες που έχουν ήδη ελεγχθεί από αρμόδιες αρχές ή αν περιλαμβάνουν και πληροφορίες που ενδέχεται να μπορεί να αποκτηθούν από τις αρχές αυτές. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ πάντως, θα ήταν δυνατή η ερμηνεία ότι η πρόταση τα περιλαμβάνει αμφότερα.
24. Όντως, ενώ το άρθρο 2 παράγραφος 2 φαίνεται να οδηγεί σε πιο περιορισμένο πεδίο εφαρμογής, με τη διευκρίνιση ότι η απόφαση πλαίσιο «δεν συνεπάγεται υποχρέωση συλλογής και αποθήκευσης πληροφοριών [...] με μόνο σκοπό τη διάθεσή τους», το άρθρο 3 στοιχείο α) παρέχει τη δυνατότητα ευρύτερης ερμηνείας, ορίζοντας ότι ως «πληροφορίες» νοούνται οι υφιστάμενες πληροφορίες του Παραρτήματος II.
25. Το Παράρτημα II περιέχει δύο τουλάχιστον κατηγορίες δεδομένων ελεγχόμενων συνήθως από άλλους και όχι από την αστυνομία. Η πρώτη κατηγορία είναι οι πληροφορίες οι σχετικές με την ταξινόμηση οχημάτων. Σε πολλά κράτη μέλη οι βάσεις δεδομένων που περιέχουν τις πληροφορίες αυτές δεν τελούν υπό τον έλεγχο των αρχών αστυνόμευσης, έστω και αν έχουν σε αυτές τακτική πρόσβαση οι αρχές αυτές. Θα πρέπει άραγε αυτό το είδος πληροφοριών να εμπίπτει στο πεδίο των «διαθέσιμων πληροφοριών» οι οποίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, παρέχονται σε ισοδύναμες αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών; Η δεύτερη κατηγορία δεδομένων του Παραρτήματος II που πρέπει να αναφερθεί είναι οι αριθμοί τηλεφώνου και άλλα δεδομένα τηλεπικοινωνιών: Πρέπει μήπως τα δεδομένα αυτά να θεωρούνται ως «διαθέσιμα» ακόμη και όταν τελούν υπό τον έλεγχο όχι αρμόδιων αρχών αλλά ιδιωτικών επιχειρήσεων;
26. Επί πλέον, άλλες διατάξεις της πρότασης, και ειδικότερα τα άρθρα 3 στοιχείο δ) και 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της πρότασης, θεμελιώνουν την άποψη ότι «ορισθείσες αρχές» ή ακόμη και «ορισθέντα μέρη» είναι δυνατόν να ελέγχουν πληροφορίες που είναι «διαθέσιμες» για «αρμόδιες αρχές». Από το κείμενο της πρότασης απορρέει επίσης ότι «αρμόδια αρχή κάποιου κράτους μέλους» είναι αρχή που καλύπτεται από το άρθρο 29 πρώτη περίπτωση της συνθήκης της ΕΕ ενώ κάθε εθνική αρχή μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ορισθείσα αρχή».
27. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η εφαρμογή της αρχής της διαθεσιμότητας σε πληροφορίες ελεγχόμενες από ορισθείσες αρχές και ορισθέντα μέρη εγείρει τα ακόλουθα ερωτήματα:
- Παρέχει το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) επαρκή νομική βάση, εφόσον οι πληροφορίες πρέπει να καθίστανται διαθέσιμες από ορισθείσες αρχές και ορισθέντα μέρη και από βάσεις δεδομένων που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα;
  - Θα έχει εφαρμογή η απόφαση πλαίσιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως προϋποτίθεται π.χ. στο άρθρο 8 της πρότασης;
  - Εάν όχι, πραγματοποιείται η εξεργασία σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τις προβλεπόμενες στην οδηγία 95/46/EK;

28. Η εφαρμογή μιας τόσο ευρείας αρχής όπως η «αρχή της διαθεσιμότητας» απαιτεί σαφή και ακριβή καθορισμό των δεδομένων που θεωρούνται διαθέσιμα. Κατόπιν αυτού ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής.
- Ως πρώτη επιλογή, περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας σε πληροφορίες ελεγχόμενες από αρμόδιες αρχές.
- Ως δεύτερη επιλογή, σε περίπτωση ευρύτερου πεδίου εφαρμογής, μέριμνα για επαρκείς διασφαλίσεις όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ερωτήματα που τίθενται ανωτέρω στο σημείο 27.

Άλλα θέματα σχετιζόμενα με το πεδίο εφαρμογής

29. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 της πρότασης, η απόφαση πλαίσιο θα ισχύει για την επεξεργασία πληροφοριών πριν από την έναρξη άσκησης δίωξης. Το πεδίο εφαρμογής της είναι πιο περιορισμένο σε σχέση με εκείνο της πρότασης απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο ισχύει πλήρως για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.

30. Κατά την άποψη πάντως του ΕΕΠΔ, ο περιορισμός αυτός μόνος του δεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της πρότασης στην αστυνομική συνεργασία. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει και τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, εφόσον σε ορισμένα κράτη μέλη οι δικαστικές αρχές έχουν επίσης αρμοδιότητες για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων, πριν από την έναρξη άσκησης δίωξης. Το γεγονός όμως ότι η πρόταση βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στο άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) της ΣΕΕ, φαίνεται πως σημαίνει ότι ισχύει μόνο για την αστυνομική συνεργασία. Θα ήταν ευπρόσδεκτη η διευκρίνιση του σημείου αυτού.

31. Η υπόψη πρόταση ισχύει για την παροχή πληροφοριών στην Ευρώπη, ενώ η πρόταση απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εξαιρεί την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρώπη. Ο ΕΕΠΔ συμβουλεύει να περιορίζεται η ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρώπη στους σκοπούς της ίδιας της Ευρώπης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης Ευρώπη και στο Παράρτημά της. Επί πλέον, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι λεπτομερείς κανόνες για την ανταλλαγή δεδομένων με την Ευρώπη, οι οποίοι ήδη έχουν θεσπιστεί με διάφορες πράξεις του Συμβουλίου.

Όχι νέες βάσεις δεδομένων με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

32. Το σημείο που λαμβάνεται ως αφετηρία στην πρόταση είναι ότι δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τη σύσταση νέων βάσεων δεδομένων με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το άρθρο 2

παράγραφος 2 είναι σαφές για το θέμα αυτό: η απόφαση πλαίσιο δεν συνεπάγεται υποχρέωση συλλογής και αποθήκευσης πληροφοριών με μόνο σκοπό τη διάθεσή τους. Από απόψεως προστασίας δεδομένων, αυτό αποτελεί σημαντικό και θετικό στοιχείο της πρότασης. Ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει τη γνώμη του όσον αφορά την πρόταση οδηγίας για τη διατήρηση δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή δημόσιων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών⁽¹⁾, όπου υπογράμμισε ότι οι νομικές υποχρεώσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη σύσταση σημαντικών βάσεων δεδομένων ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για το υποκείμενο των δεδομένων, μεταξύ άλλων λόγων κινδύνων μη σύννομης χρήσης.

33. Εν τούτοις:

- Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η πρόταση δεν θα προαγάγει την άνευ όρων διασύνδεση βάσεων δεδομένων, οδηγώντας τελικά σ'ένα δίκτυο βάσεων δεδομένων του οποίου η εποπτεία θα είναι δυσχερής.
- Για το σημείο αφετηρίας που αναφέρεται ανωτέρω υπάρχει μία εξαίρεση: Το άρθρο 10 της πρότασης, το οποίο διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα δεδομένων καταλόγου επιγραμμικών. Τα δεδομένα καταλόγου ενδέχεται να περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή πάντως να αποκαλύπτουν την ύπαρξη δεδομένων του είδους αυτού.

Άμεση και έμμεση πρόσβαση στις πληροφορίες

34. Η πρόταση προβλέπει άμεση και έμμεση πρόσβαση στις πληροφορίες. Το άρθρο 9 της πρότασης προβλέπει άμεση επιγραμμική πρόσβαση σε πληροφορίες περιεχόμενες σε βάσεις δεδομένων όπου οι αντίστοιχες εθνικές αρχές έχουν άμεση επιγραμμική πρόσβαση. Το άρθρο 10 συνεπάγεται έμμεση πρόσβαση. Τα δεδομένα καταλόγου για πληροφορίες οι οποίες δεν είναι επιγραμμικώς προσβάσιμες καθίστανται διαθέσιμα για επιγραμμική αναζήτηση δεδομένων από ισοδύναμες αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών και της Ευρώπης. Όταν η αναζήτηση σε δεδομένα καταλόγου αποβεί επιτυχής, η ενδιαφερόμενη αρχή μπορεί να διατυπώνει αίτηση πληροφοριών και να τη διαβιβάζει στην ορισθείσα αρχή, ώστε να λάβει τις πληροφορίες που προσδιορίζονται από τα δεδομένα καταλόγου.

35. Η άμεση πρόσβαση δεν οδηγεί σε νέες βάσεις δεδομένων, απαιτεί όμως τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων των ισοδύναμων αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη. Επί πλέον, κατ'ανάγκη θα εισαγάγει νέα χρήση ήδη υφιστάμενων βάσεων δεδομένων με την παροχή σε όλες τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μιας ευχέρειας την οποία διαθέτουν ως τώρα μόνον οι εθνικές αρμόδιες αρχές. Η άμεση πρόσβαση θα σημαίνει αυτομάτως την πρόσβαση αυξημένου πλήθους προσώπων στις βάσεις δεδομένων, οπότε συνεπάγεται και αυξόντα κίνδυνο να σημειωθούν καταχρήσεις.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση, της 26ης Σεπτεμβρίου 2005, όσον αφορά την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διατήρηση δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή δημόσιων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ [COM (2005) 438 τελικό].

36. Σε περίπτωση άμεσης πρόσβασης αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους, οι ορισθείσες αρχές του κράτους μέλους προέλευσης δεν έχουν δυνατότητα ελέγχου στην πρόσβαση και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων. Αυτό το επακόλουθο της προβλεπόμενης στην πρόταση άμεσης πρόσβασης πρέπει να αντιμετωπιστεί καταλλήλως, εφόσον:

- Φαίνεται ότι αναιρεί την εξουσία των εθνικών αρχών να αρνούνται την παροχή πληροφοριών (με βάση τις διατάξεις του άρθρου 14).
- Εγείρει ερωτήματα ως προς τις ευθύνες για την ακρίβεια και την τήρηση των δεδομένων επικαιροποιημένων μετά την πρόσβαση σε αυτά. Πώς θα είναι βέβαιη η ορισθείσα αρχή του κράτους μέλους προέλευσης ότι τα δεδομένα επικαιροποιούνται;
- Εκτός του ότι η ορισθείσα αρχή δεν είναι πλέον σε θέση να εκπληρώνει όλες τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων, η εθνική αρχή για την προστασία δεδομένων στο κράτος προέλευσης δεν μπορεί πλέον να εποπτεύει την εφαρμογή των υποχρεώσεων, εφόσον στερείται οποιασδήποτε αρμοδιότητας έναντι των αρχών αστυνόμευσης άλλων κρατών μελών.
- Τα προβλήματα αυτά αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε περίπτωση που πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων έχουν ορισθείσες αρχές και ορισθέντα μέρη τα οποία δεν είναι αστυνομικές αρχές (βλέπε σημεία 25-28 της παρούσας γνώμης).

Αυτό το επακόλουθο της άμεσης πρόσβασης αποτελεί σημαντικό λόγο για τον οποίο η θέσπιση της προκειμένης πρότασης θα πρέπει να εξαρτηθεί από τη θέσπιση κάποιας απόφασης πλαίσιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Παραμένει ένα πρόβλημα: δύσκολα φαίνεται πώς οι ορισθείσες αρχές θα μπορούσαν να αρνηθούν την παροχή πληροφοριών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 14.

37. Όσον αφορά την έμμεση πρόσβαση μέσω δεδομένων καταλόγου με παροχή πρόσβασης σε βάση συστήματος επιτυχούς/όχι επιτυχούς αναζήτησης, αυτό δεν είναι νέο φαινόμενο. Αποτελεί τη βάση λειτουργίας για τα μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών όπως το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν. Η σύσταση ενός συστήματος δεδομένων καταλόγου παρουσιάζει το πλεονέκτημα ότι δίδει στα κράτη μέλη προέλευσης τη δυνατότητα να ελέγχουν την ανταλλαγή πληροφοριών από τα αστυνομικά τους αρχεία. Σε περίπτωση που η αναζήτηση σε δεδομένα καταλόγου καταλήξει σε επιτυχές αποτέλεσμα, η αιτούσα αρχή μπορεί να εκδώσει αίτηση για πληροφορίες σχετικά με το υπόψη υποκείμενο των δεδομένων. Η αίτηση αυτή μπορεί να αξιολογηθεί δεόντως από την αρχή στην οποία υποβλήθηκε.

38. Πάντως, εφόσον η σύσταση συστήματος δεδομένων καταλόγου — σε τομείς όπου τα συστήματα αυτά μέχρι τώρα δεν υπήρχαν, εκτός των μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκών συστημάτων πληροφοριών — είναι δυνατόν να προκαλέσει νέους κινδύνους για το υποκείμενο των δεδομένων, απαιτείται η δέουσα ανάλυση. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι, αν και τα

δεδομένα καταλόγου δεν περιέχουν πολλές πληροφορίες σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων, η αναζήτηση δεδομένων στα δεδομένα καταλόγου μπορεί να οδηγήσει σε εξαιρετικά ευαίσθητο αποτέλεσμα. Είναι δυνατόν να αποκαλύψει ότι για κάποιο φυσικό πρόσωπο υπάρχει αστυνομικός φάκελος σχετικός με αξιόποινες πράξεις.

39. Κατόπιν τούτου, είναι υπέρτατης σημασίας να προβλέψει ο ευρωπαίος νομοθέτης τους δέοντες κανόνες, τουλάχιστον όσον αφορά τη σύσταση των δεδομένων καταλόγου, τη διαχείριση των συστημάτων αρχαιοθήκης δεδομένων καταλόγου και την κατάλληλη οργάνωση της πρόσβασης στα δεδομένα καταλόγου. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η πρόταση δεν είναι ικανοποιητική όσον αφορά τα σημεία αυτά. Κατά την παρούσα φάση ο ΕΕΠΔ προβαίνει σε τρεις παρατηρήσεις:

- Ο ορισμός των δεδομένων καταλόγου είναι ασαφής. Δεν είναι εμφανές κατά πόσον τα δεδομένα καταλόγου εμφανίζονται ως μεταδεδομένα, ως πρωτεύοντα κλειδιά ή ακόμη και αμφοτέρω. Η έννοια των δεδομένων καταλόγου πρέπει να διευκρινιστεί, δεδομένου ότι έχει άμεση επίδραση στο επίπεδο προστασίας δεδομένων και στις απαιτούμενες διασφαλίσεις.
- Η πρόταση θα πρέπει να διευκρινίζει το ρόλο των εθνικών σημείων επαφής όσον αφορά τα δεδομένα καταλόγου. Η ανάμιξη των εθνικών σημείων επαφής θα μπορούσε να είναι απαραίτητη, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες για την ερμηνεία των δεδομένων καταλόγου απαιτούνται ειδικές γνώσεις, όπως παραδείγματος χάρι στην περίπτωση της ενδεχόμενης αντιστοίχισης δακτυλικών αποτυπωμάτων.
- Η πρόταση αφήνει τη θέσπιση των κανόνων των αναγκαίων για τη σύσταση δεδομένων καταλόγου στην εκτελεστική νομοθεσία σύμφωνα με την αρχή της διαδικασίας επιτροπολογίας την προβλεπόμενη στο άρθρο 19. Μολονότι θα ήταν δυνατόν να χρειαστούν εκτελεστικοί κανόνες, οι βασικοί κανόνες για τη σύσταση των δεδομένων καταλόγου θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ίδια την απόφαση πλαίσιο.

Προηγούμενη άδεια δικαστικών αρχών

40. Η ανταλλαγή πληροφοριών δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να ζητούν από τις δικαστικές αρχές προηγούμενη άδεια για τη διαβίβαση πληροφοριών στην αιτούσα αρχή, όταν οι πληροφορίες αυτές τελούν υπό δικαστικό έλεγχο στη χώρα από την οποία ζητήθηκαν. Αυτό είναι σημαντικό εφόσον, σύμφωνα με έρευνα σχετικά με τις αρμοδιότητες της αστυνομίας όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα⁽¹⁾, δεν έχει σε όλα τα κράτη μέλη η αστυνομία δυνατότητα αυτόνομης πρόσβασης στα δεδομένα αυτά. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η αρχή της διαθεσιμότητας θα πρέπει να μη θίγει την βάση της εθνικής νομοθεσίας υποχρέωση να λαμβάνεται προηγούμενη άδεια για τις πληροφορίες ή, τουλάχιστον, να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες όσον αφορά τις κατηγορίες δεδομένων για τις οποίες πρέπει να λαμβάνεται προηγούμενη άδεια, με ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ Απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο με αντικείμενο σχέδιο απόφασης πλαισίου για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και μυστικών πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όσον αφορά σοβαρά αδικήματα, περιλαμβανομένων των τρομοκρατικών πράξεων (Εγγρ. αριθ. 5815/1/05 του Συμβουλίου).

41. Η υποχρέωση αυτή πρέπει να ερμηνευτεί σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 11 παράγραφος 2 της πρότασης απόφασης πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία προβλέπει επίσης ότι το κράτος μέλος που διαβιβάζει τις πληροφορίες παρέχει τη συγκατάθεσή του σχετικά με την περαιτέρω χρήση των δεδομένων στο κράτος μέλος στο οποίο έχουν διαβιβαστεί τα δεδομένα. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει τη σημασία της αρχής αυτής, η οποία είναι αναγκαία ώστε να εξασφαλίζεται ότι η διαθεσιμότητα δεν θα οδηγήσει σε καταστρατήγηση περιοριστικής εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τελική παρατήρηση

42. Τα στοιχεία αυτά απαιτούν υψηλού επιπέδου πρότυπα όσον αφορά την προστασία δεδομένων. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στη διασφάλιση των αρχών του οριοθετημένου σκοπού και της περαιτέρω επεξεργασίας καθώς και στην ακρίβεια και την αξιοπιστία των προς αξιολόγηση πληροφοριών (βλέπε τη γνώμη του ΕΕΠΔ όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, IV. 2 και IV 6).

V. ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η σουηδική πρόταση

43. Η σουηδική πρόταση δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένους τύπους πληροφοριών αλλά καλύπτει όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες, ακόμη και στοιχεία και πληροφορίες που διατηρούνται από άλλους εκτός από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές. Η πρόταση προωθεί τη συνεργασία με τον καθορισμό χρονικών ορίων για την παροχή απάντησης σε αιτήσεις για πληροφορίες και με την κατάρτιση της διάκρισης μεταξύ της ανταλλαγής εντός ενός κράτους μέλους και της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών. Δεν προβλέπει επιπρόσθετα μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης στις πληροφορίες. Για το λόγο αυτό είναι κατανοητό ότι η Επιτροπή δεν θεώρησε ικανοποιητική τη σουηδική πρόταση ως πρόσφορο μέσο για τη διαθεσιμότητα ⁽¹⁾.

44. Όσον αφορά την προστασία δεδομένων, η προσέγγιση της σουηδικής πρότασης έχει τις ακόλουθες γενικές επιπτώσεις:

— Είναι ευπρόσδεκτο ότι η πρόταση περιορίζεται αυστηρώς στην επεξεργασία υφιστάμενων δεδομένων και δεν οδηγεί σε νέες βάσεις δεδομένων, ούτε καν σε «δεδομένα καταλόγου».

— Η απουσία όμως «δεδομένων καταλόγου» δεν αποτελεί εξ ορισμού στοιχείο θετικό. Εφόσον διαφυλάσσονται δεόντως, τα δεδομένα καταλόγου είναι δυνατό να διευκολύνουν τη στοχευμένη, και κατά συνέπεια λιγότερο αδιάκριτη, έρευνα δεδομένων ευαίσθητου χαρακτήρα. Επίσης μπορεί να δώσουν τη δυνατότητα καλύτερης διαλογής αιτήσεων και καλύτερης εποπτείας.

— Οποιοδήποτε η πρόταση οδηγεί σε αύξηση της διασυνοριακής ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με

κινδύνους για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων διότι θίγεται η αρμοδιότητα των κρατών μελών να ελέγχουν πλήρως την ανταλλαγή δεδομένων. Δεν θα πρέπει να υιοθετηθεί ανεξαρτήτως από την έκδοση της απόφασης-πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η Σύμβαση του Prüm

45. Η Σύμβαση του Prüm ακολουθεί άλλη προσέγγιση για την εφαρμογή της αρχής της διαθεσιμότητας. Ενώ η προκειμένη πρόταση πλαίσιο τηρεί γενική προσέγγιση —που δεν προβλέπει ειδικούς κανόνες για την ανταλλαγή ειδικών τύπων πληροφοριών αλλά εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους πληροφοριών, στο βαθμό που απαριθμούνται στο Παράρτημα II (βλέπε σημεία 21 έως 28 της παρούσας γνώμης)—, η προσέγγιση της Σύμβασης Prüm είναι σταδιακή.

46. Μερικές φορές η προσέγγιση αυτή αποκαλείται «προσέγγιση κατά πεδίο δεδομένων». Εφαρμόζεται σε ειδικούς τύπους πληροφοριών (DNA, δεδομένα για δακτυλικά αποτυπώματα και δεδομένα κατάταξης οχημάτων) και περιλαμβάνει την υποχρέωση να λαμβάνεται υπόψη ο συγκεκριμένος χαρακτήρας των δεδομένων. Η Σύμβαση θέτει την υποχρέωση να ανοίγονται και να τηρούνται φάκελοι εξέτασης DNA για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων. Παρόμοια υποχρέωση ισχύει σχετικά με τα δεδομένα για δακτυλικά αποτυπώματα. Όσον αφορά τα δεδομένα ταξινόμησης οχημάτων, πρέπει να δίνεται άμεση πρόσβαση στα εθνικά σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών.

47. Η προσέγγιση της Σύμβασης του Prüm οδηγεί σε τρεις τύπους παρατηρήσεων.

48. Πρώτον, χωρίς καμία αμφιβολία ο ΕΕΠΔ δεν τάσσεται υπέρ της διαδικασίας που οδήγησε στη σύμβαση αυτή, εκτός του θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά συνέπεια χωρίς ουσιαστική συμμετοχή της Επιτροπής. Επί πλέον, αυτό σημαίνει απουσία δημοκρατικού ελέγχου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και απουσία δικαστικού ελέγχου από το Δικαστήριο, με αποτέλεσμα μειωμένες διασφαλίσεις όσον αφορά την εξισορρόπηση όλων των (δημοσίων) συμφερόντων. Εδώ περιλαμβάνεται και η παράμετρος της προστασίας δεδομένων. Δηλαδή, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχουν την ευκαιρία να εκτιμήσουν — πριν από την σύσταση του συστήματος — την επίπτωση των πολιτικών επιλογών στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

49. Δεύτερο, είναι εμφανές ότι κάποια στοιχεία της Σύμβασης Prüm χαρακτηρίζονται από σαφώς μεγαλύτερη αδιακρίσια για το υποκείμενο των δεδομένων σε σχέση με την πρόταση απόφασης πλαισίου για τη διαθεσιμότητα. Η Σύμβαση κατ' ανάγκη οδηγεί στη σύσταση νέων βάσεων δεδομένων, που καθαυτή εγκλείει κινδύνους για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της σύστασης αυτών των νέων βάσεων δεδομένων θα πρέπει να αποδειχθούν. Πρέπει να προβλεφθούν επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

⁽¹⁾ Βλέπε έγγραφο εργασίας του προσωπικού της Επιτροπής, συνημμένο στην πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει της αρχής της διαθεσιμότητας, SEC 2005 (1270) της 12.10.2005.

«Προσέγγιση κατά πεδίο δεδομένων»

50. Τρίτο, όπως προαναφέρθηκε, η Σύμβαση ακολουθεί «προσέγγιση κατά πεδίο δεδομένων». Προηγουμένως στο παρόν ο ΕΕΠΔ μνημόνευσε τις δυσκολίες και αβεβαιότητες τις σχετικές με το περιβάλλον στο οποίο πρέπει να λειτουργήσει η αρχή της διαθεσιμότητας. Υπό τις υπόψη περιστάσεις, κατά τη γνώμη του ΕΕΠΔ είναι προτιμότερο να μη συσταθεί σύστημα για σειρά δεδομένων αλλά κατά την εκκίνηση να ακολουθηθεί προσέγγιση συντηρητικότερη, με κάλυψη ενός τύπου δεδομένων και με παρακολούθηση αφενός του βαθμού κατά τον οποίο η αρχή της διαθεσιμότητας είναι δυνατόν να στηριχτεί αποτελεσματικά την αστυνόμευση και αφετέρου των συγκεκριμένων κινδύνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με βάση την πείρα που θα αποκτηθεί, το σύστημα θα μπορούσε ενδεχομένως να επεκταθεί σε άλλους τύπους δεδομένων ή/και να τροποποιηθεί ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερο.
51. Αυτή η «προσέγγιση κατά πεδίο δεδομένων» θα μπορούσε επίσης να ικανοποιεί καλύτερα τις απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, οι ανάγκες βελτιωμένης διασυνοριακής ανταλλαγής δεδομένων για λόγους αστυνόμευσης θα μπορούσαν να δικαιολογούν τη θέσπιση νομικού μέσου σε επίπεδο ΕΕ αλλά, για να είναι το μέσον αναλογικό, θα πρέπει να είναι κατάλληλο για την εκπλήρωση του σκοπού του, ο οποίος μπορεί να καθοριστεί καταλλήλως μετά από κάποιο χρονικό διάστημα απόκτησης πρακτικής πείρας. Επί πλέον, το μέσον δεν θα πρέπει να θίγει δυσανάλογως το υποκείμενο των δεδομένων. Η ανταλλαγή δεν θα πρέπει να αφορά περισσότερους τύπους δεδομένων από τους αυστηρώς αναγκαίους, με δυνατότητα ανταλλαγής δεδομένων ανωνύμως, ενώ θα πρέπει να λαμβάνει χώρα υπό αυστηρούς όρους για την προστασία των δεδομένων.
52. Επιπλέον, η συντηρητικότερη προσέγγιση υπέρ της οποίας συνηγορεί ο ΕΕΠΔ θα μπορούσε-πιθανότατα επιπροσθέτως προς την «προσέγγιση κατά πεδίο δεδομένων» — να περιλαμβάνει την έναρξη εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας μόνο με έμμεση πρόσβαση, μέσω δεδομένων καταλόγου. Αυτό ο ΕΕΠΔ το αναφέρει ως σημείο προς εξέταση στην περαιτέρω νομοθετική διαδικασία.

VI. ΠΟΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ;

53. Στο Παράρτημα II παρατίθενται οι τύποι πληροφοριών που είναι δυνατόν να αποκτώνται με βάση την προταθείσα απόφαση-πλαίσιο. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων και οι έξι τύποι πληροφοριών που περιέχονται εκεί αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, διότι εμπεριέχουν σχέση προς ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.
54. Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 στοιχείο ζ) της πρότασης, ως δεδομένα καταλόγου νοούνται «τα δεδομένα που έχουν ως στόχο να εντοπίζουν με σαφήνεια πληροφορίες και στα οποία μπορεί να τεθεί ερώτημα μέσω διαδικασίας αναζήτησης για να διαπιστωθεί εάν οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες ή όχι». Στην

«Προσέγγιση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της διαθεσιμότητας»⁽¹⁾, ως δεδομένα καταλόγου χαρακτηρίζονται τα ακόλουθα δεδομένα:

- η ταυτότητα των αφορούμενων προσώπων,
- αριθμοί αναγνώρισης των αφορούμενων αντικειμένων (οχημάτων/εγγράφων),
- δακτυλικά αποτυπώματα/ψηφιακές φωτογραφίες.

Άλλος τύπος δεδομένων που θα ήταν δυνατό να χαρακτηριστεί ως δεδομένα καταλόγου θα μπορούσε να είναι τα προφίλ DNA. Αυτός ο πίνακας δεδομένων καταλόγου αποκαλύπτει ότι τα δεδομένα καταλόγου είναι δυνατόν να περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οπότε είναι αναγκαία η επαρκής προστασία.

55. Ο ΕΕΠΔ εγκύπτει ειδικά στο θέμα των προφίλ DNA. Η εξέταση DNA έχει αποδειχτεί σημαντικής αξίας για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων και η αποτελεσματική ανταλλαγή δεδομένων DNA είναι δυνατόν να έχει ουσιώδη σημασία για την καταπολέμηση του εγκλήματος. Είναι όμως απαραίτητο να ορίζεται σαφώς η έννοια των δεδομένων DNA καθώς επίσης να λαμβάνονται δόντως υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των δεδομένων αυτών. Όντως, υπό την έποψη της προστασίας δεδομένων υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ δειγμάτων DNA και προφίλ DNA.
56. Τα δείγματα DNA (τα οποία συχνά συλλέγονται και αποθηκεύονται από αστυνομικές αρχές) θα πρέπει να θεωρούνται ως ιδιαίτερος ευαίσθητα, εφόσον είναι περισσότερο πιθανόν ότι περιέχουν τη συνολική «εικόνα» του DNA. Είναι δυνατόν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τα γενετικά χαρακτηριστικά και την κατάσταση της υγείας φυσικού προσώπου, οι οποίες μπορεί να είναι αναγκαίες για εντελώς διαφορετικούς λόγους, όπως η παροχή ιατρικών συμβουλών σε άτομα ή σε νεαρά ζευγάρια.
57. Αντιθέτως, τα προφίλ DNA περιέχουν μόνο κάποιες μερικού χαρακτήρα πληροφορίες για το DNA, εξαγόμενες από το δείγμα DNA: μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την επαλήθευση της ταυτότητας φυσικού προσώπου αλλά, κατ' αρχήν, δεν αποκαλύπτουν γενετικά του χαρακτηριστικά. Με την πρόοδο της επιστήμης πάντως μπορεί να αυξηθούν οι πληροφορίες που είναι δυνατόν να αποκαλυφθούν με τα προφίλ DNA: αυτό που σε δεδομένη χρονική στιγμή θεωρείται «αδύο» προφίλ DNA είναι δυνατό σε μεταγενέστερη φάση να αποκαλύψει πολύ περισσότερες πληροφορίες από τις αναμενόμενες και απαιτούμενες, και ειδικότερα πληροφορίες που αφορούν γενετικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου. Έτσι, οι πληροφορίες που μπορεί να αποκαλυφθούν με προφίλ DNA θα πρέπει να θεωρηθούν δυναμικού χαρακτήρα.
58. Υπό την έποψη αυτή, ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι τόσο η Σύμβαση του Prüm όσο και η πρόταση της Επιτροπής προάγουν την ανταλλαγή δεδομένων DNA μεταξύ αρχών αστυνόμευσης, με ουσιώδεις όμως διαφορές στον τρόπο με τον οποίο το επιτυγχάνουν.

⁽¹⁾ Έγγραφο της Προεδρίας προς το Συμβούλιο, της 5ης Απριλίου 2005 (Αριθ. εγγράφου: 7641/05).

59. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του διότι η πρόταση της Επιτροπής δεν επιβάλλει καμία υποχρέωση συλλογής δεδομένων DNA και διότι περιορίζει σαφώς την ανταλλαγή δεδομένων DNA στα προφίλ DNA. Το Παράρτημα II ορίζει το προφίλ DNA μέσω ενός αρχικού κοινού καταλόγου ιχνηθτών DNA χρησιμοποιούμενων στην ιατροδικαστική εξέταση DNA σε κράτη μέλη. Ο κατάλογος αυτός — που βασίζεται στους επτά ιχνηθτές DNA της ευρωπαϊκής δέσμης προτύπων, όπως ορίζεται στο Παράρτημα I του ψηφίσματος του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2001, για την ανταλλαγή αποτελεσμάτων εξέτασης του DNA ⁽¹⁾ — διασφαλίζει ότι τα προφίλ DNA δεν θα περιέχουν, όταν προκύπτουν, πληροφορίες σχετικές με συγκεκριμένα κληρονομικά χαρακτηριστικά.
60. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι αυτό το ψήφισμα του Συμβουλίου ορίζει κάποιες πολύ ενδιαφέρουσες διασφαλίσεις, οι οποίες σχετίζονται ειδικά με το δυναμικό χαρακτήρα των προφίλ DNA. Όντως, το τμήμα III του ψηφίσματος, αφού περιορίζει τις ανταλλαγές αποτελεσμάτων εξέτασης DNA σε «ζώνες χρωμοσωμάτων που [...] είναι γνωστό ότι δεν παρέχουν πληροφορίες για συγκεκριμένα κληρονομικά χαρακτηριστικά», συνιστά περαιτέρω στα κράτη μέλη να μη χρησιμοποιούν πλέον τους ιχνηθτές DNA οι οποίοι, λόγω επιστημονικών εξελίξεων, μπορεί να περιέχουν πληροφορίες για συγκεκριμένα κληρονομικά χαρακτηριστικά.
61. Η Σύμβαση του Prüm προβλέπει διαφορετική προσέγγιση, εφόσον υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα μέρη να ανοίγουν και να τηρούν φακέλους εξέτασης DNA για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων. Κατά συνέπεια συνεπάγεται τη σύσταση νέων βάσεων δεδομένων DNA και εκτενέστερη συλλογή δεδομένων DNA. Εκτός αυτού, είναι ασαφές ποίου είδους δεδομένα περιλαμβάνονται στους «φακέλους εξέτασης DNA», ενώ η Σύμβαση δεν λαμβάνει υπόψη τη δυναμική εξέλιξη των προφίλ DNA.
62. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι κάθε νομικό μέσο που θεωρείται ανταλλαγές δεδομένων DNA θα πρέπει:
- να οριοθετεί και να καθορίζει σαφώς τον τύπο πληροφοριών DNA των οποίων επιτρέπεται η ανταλλαγή (λαμβανόμενης υπόψη και της θεμελιώδους διαφοράς μεταξύ δειγμάτων DNA και προφίλ DNA),
  - να διατυπώνει κοινά τεχνικά πρότυπα σκοπός των οποίων θα είναι να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να προκύπτουν δυσκολίες και ανακριβή αποτελέσματα κατά την ανταλλαγή δεδομένων λόγω διαφορών στις πρακτικές για τις ιατροδικαστικές βάσεις δεδομένων DNA στα κράτη μέλη,
  - να προβλέπει τις ενδεδειγμένες νομικώς δεσμευτικές διασφαλίσεις με σκοπό την αποτροπή του ενδεχομένου να έχουν οι εξελίξεις της επιστήμης ως αποτέλεσμα την απόκτηση από προφίλ DNA δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία όχι μόνο είναι ευαίσθητα αλλά και περιτά για το σκοπό για τον οποίο συλλέχθηκαν.
63. Με βάση τα ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ επιβεβαιώνει και συμπεριλαμβάνει στο παρόν τις παρατηρήσεις που έχει ήδη διατυπώσει στη γνώμη του όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (σημείο 80). Στη γνώμη εκείνη, όσον αφορά τα δεδομένα DNA, ο ΕΕΠΔ συνιστούσε να προβλεφθούν ειδικές διασφαλίσεις προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι: οι διαθέσιμες πληροφορίες μπορεί να χρησιμοποιούνται μόνο για την ταυτοποίηση φυσικών προσώπων με σκοπό την πρόληψη, τη διαπίστωση ή τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων· ο βαθμός ακριβείας των προφίλ DNA λαμβάνεται προσεκτικά υπόψη και είναι δυνατόν να προσβληθεί από το υποκείμενο των δεδομένων με ευχερώς διαθέσιμα μέσα γίνεται πλήρως σεβαστή η αξιοπρέπεια των φυσικών προσώπων ⁽²⁾.
64. Οι απόψεις αυτές οδηγούν περαιτέρω στο συμπέρασμα ότι η νομοθεσία σχετικά με τη σύσταση φακέλων DNA και την ανταλλαγή δεδομένων των φακέλων αυτών θα πρέπει να θεσπίζεται μόνο μετά από αξιολόγηση επιπτώσεων όπου θα μπορούσε να έχουν αξιολογηθεί δεόντως τα οφέλη και η κίνδυνοι. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να περιέχει η νομοθεσία αυτή υποχρεώσεις σχετικά με τακτική αξιολόγηση μετά την έναρξη ισχύος της.
65. Τέλος, το Παράρτημα II περιλαμβάνει άλλους τύπους πληροφοριών που είναι δυνατόν να ανταλλάσσονται. Περιλαμβάνει πληροφορίες προερχόμενες από ιδιώτες, εφόσον οι αριθμοί τηλεφώνου και άλλα δεδομένα τηλεπικοινωνιών, καθώς και δεδομένα σχετικά με την κίνηση, κανονικά προέρχονται από επιχειρήσεις τηλεφωνίας. Η αιτιολογική έκθεση επιβεβαιώνει ότι τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να εξασφαλίζουν ότι πληροφορίες σχετικές με αστυνόμευση, ελεγχόμενες από αρχές ή ιδιώτες που έχουν οριστεί για το σκοπό αυτό, καθίστανται προσιτές και στις ισοδύναμες αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών ή την Ευρωπόλ. Εφόσον η πρόταση ισχύει για δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προερχόμενα από ιδιώτες, το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο πρέπει — σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ — να περιέχει επιπρόσθετες διασφαλίσεις για την προστασία του υποκειμένου των δεδομένων ώστε να εξασφαλίζεται η ακρίβεια των δεδομένων.

VII. ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

66. Οι κανόνες σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν καθορίζονται συγκεκριμένα στην προταθείσα απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, ενώ σε άλλα μέσα, όπως στη Σύμβαση του Prüm ή στη Σουηδική πρόταση, υπάρχουν ορισμένες ειδικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η απουσία ειδικών κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην πρόταση για τη διαθεσιμότητα είναι αποδεκτή μόνο στο βαθμό κατά τον οποίο τηρούνται πλήρως και παρέχουν επαρκή προστασία οι γενικοί κανόνες οι περιεχόμενοι στην πρόταση απόφασης-πλαίσιο σχετικά με την προστασία δεδομένων στο τρίτο πυλώνα. Επί πλέον, κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οριζόμενοι σε συγκεκριμένα μέσα — όπως η σουηδική πρόταση και η Σύμβαση του Prüm — δεν θα πρέπει να υποβιβάζουν το επίπεδο προστασίας που εξασφαλίζεται από το γενικό πλαίσιο. Ο ΕΕΠΔ συνιστά την προσθήκη ειδικής ρήτρας για ενδεχόμενες συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων κανόνων για την προστασία δεδομένων.

⁽²⁾ Βλέπε σχετικά και την «Progress Report on the Application of the Principles of Convention 108 to the Collection and Processing of personal biometric data» (Έκθεση προόδου με αντικείμενο την εφαρμογή των αρχών της Σύμβασης 108 σχετικά με τη συλλογή και την επεξεργασία προσωπικού χαρακτήρα βιομετρικών δεδομένων) του Συμβουλίου της Ευρώπης, Φεβρουάριος 2005.

⁽¹⁾ ΕΕ C 187 της 3.7.2001, σ. 1.

67. Υπενθυμίζοντας τη γνώμη του όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο ΕΕΠΔ θα επιθυμούσε στο σημείο αυτό να υπογραμμίσει και πάλι τη σημασία που έχει η ύπαρξη συνεκτικών και περιεκτικών κανόνων προστασίας δεδομένων όσον αφορά την αστυνομική συνεργασία, εφαρμοζόμενοι σε κάθε είδους επεξεργασία. Στα επόμενα, ο ΕΕΠΔ επανέρχεται στις υπόλοιπες διαπιστώσεις και υποδείξεις της γνώμης εκείνης. Στην παρούσα παράγραφο δίδεται έμφαση στα ακόλουθα θέματα σχετικά με την προστασία δεδομένων:

— Σύννομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΕΕΠΔ υποστηρίζει την προέγχιση ότι οι πληροφορίες μπορεί να είναι διαθέσιμες μόνο εφόσον έχουν συλλεχθεί νομίμως (όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 σχετικά με πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί με μέτρα καταναγκασμού). Η σύννομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που έχουν καταστεί διαθέσιμες και έχουν ανταλλαχθεί είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν καταλλήλως και σε δικαστικές διαδικασίες. Όντως, μολονότι οι πληροφορίες που έχουν υποστεί επεξεργασία μετά την έναρξη δίωξης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προταθέντος μέσου, παραμένει πιθανό πληροφορίες που έχουν ανταλλαχθεί προηγουμένως από αστυνομικές αρχές να φθάσουν τελικώς σε δικαστικές διαδικασίες.

— Η ποιότητα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχει ιδιαίτερη σημασία, εφόσον η αρχή της διαθεσιμότητας συντελεί στη χρησιμοποίηση πληροφοριών από αστυνομικές αρχές που ενεργούν εκτός του πλαισίου στο οποίο έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα. Οι αρχές αυτές έχουν ακόμη και άμεση πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων άλλων κρατών μελών. Η ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να διασφαλιστεί μόνο αν η ακρίβεια ελέγχεται τακτικά και δεόντως, αν υφίσταται διάκριση των πληροφοριών με βάση τις διάφορες κατηγορίες φυσικών προσώπων που αφορούν (θύματα, ύποπτοι, μάρτυρες κ.λπ.) και εάν, εφόσον είναι αναγκαίο, δίδεται ο βαθμός ακριβείας (βλέπε γνώμη ΕΕΠΔ σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, IV.6).

Οι επισημάνσεις αυτές καθιστούν για μία ακόμη φορά σαφείς τους λόγους για τους οποίους οι κανόνες για την προστασία δεδομένων, και ειδικότερα οι κανόνες σχετικά με την ακρίβεια, πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε είδος επεξεργασίας, και για χρήση στο εσωτερικό. Άλλως, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στα οποία υπάρχει άμεση πρόσβαση θα μπορούσε να είναι εσφαλμένα, παρωχημένα και επιζήμια τόσο από την άποψη των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων όσο και για την αποτελεσματικότητα των ερευνών.

— Οριοθετημένος σκοπός. Σύμφωνα με την αρχή της διαθεσιμότητας, στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να έχουν πρόσβαση ισοδύναμες αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών. Είναι όμως δυνατόν οι αρμοδιότητες των αστυνομικών αρχών να διαφέρουν ουσιαστικά από χώρα σε χώρα. Κατόπιν τούτου έχει θεμελιώδη σημασία να διασφαλίζεται ότι η βασική αρχή του οριοθετημένου σκοπού τηρείται παρά τα διαφορετικά πεδία αρμοδιοτήτων των διάφορων αρμόδιων αρχών που ανταλλάσσουν τα δεδομένα. Οι πληροφορίες τις οποίες έχει συλλέξει και επεξεργαστεί κάποια αρχή με συγκεκριμένο σκοπό δεν είναι δυνατό στη

συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για σκοπό διαφορετικό απλώς και μόνο λόγω των διαφορετικών και ενδεχομένων ευρύτερων αρμοδιοτήτων, της αποδέκτριας αρχής.

Κατόπιν τούτου, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ευπρόσδεκτο το άρθρο 7 της προταθείσας απόφασης-πλαίσιου, το οποίο θα πρέπει να εκληφθεί ως προδιαγραφή για τους γενικούς κανόνες που ορίζονται στην πρόταση απόφασης-πλαίσιου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επί πλέον, ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι η εκτίμηση της ισοδυναμίας των διάφορων αρχών (την οποία η τρέχουσα πρόταση επαφίει σε διαδικασία επιτροπολογίας), θα πρέπει να διενεργείται προσεκτικά, τηρουμένης δεόντως της αρχής οριοθετημένου σκοπού.

— Η διάρκεια αποθήκευσης πληροφοριών που έχουν ανταλλαχθεί πρέπει επίσης να εξεταστεί με βάση την αρχή του οριοθετημένου σκοπού: πληροφορίες στις οποίες δόθηκε πρόσβαση ή οι οποίες ανταλλάχθηκαν για κάποιο σκοπό θα πρέπει να απαλείφονται αμέσως μόλις παύουν να είναι αναγκαίες για το σκοπό αυτό. Έτσι θα αποφευχθεί η άσκοπη σύσταση διπλών βάσεων δεδομένων, ενώ οι αρμόδιες αρχές θα έχουν πάντοτε πρόσβαση και πάλι σε (επικαιροποιημένες) διαθέσιμες πληροφορίες, σε περίπτωση που αυτό είναι αναγκαίο για άλλο νόμιμο σκοπό.

— Καταγραφή κίνησης για πληροφορίες διαβιβαζόμενες με βάση την αρχή της διαθεσιμότητας. Η καταγραφή κίνησης θα πρέπει να πραγματοποιείται σε αμφότερες τις πλευρές: στο κράτος μέλος από το οποίο ζητήθηκαν καθώς και στο αιτούν κράτος μέλος. Θα πρέπει να τηρούνται καταστάσεις καταγραφής όχι μόνο για τις ανταλλαγές αλλά και για τις προσβάσεις (βλέπε γνώμη ΕΕΠΔ σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σημείο 133), με σκοπό και να διασφαλίζεται η αμοιβαία εμπιστοσύνη των αρμόδιων εθνικών αρχών και να μη χάνεται πλήρως ο έλεγχος επί των διαθέσιμων πληροφοριών. Η ανάγκη ιχνηλατησιμότητας των πληροφοριών συνεπάγεται επίσης δυνατότητα επικαιροποίησης ή/και ορθής πληροφόρησης.

— Δικαιώματα υποκειμένων των δεδομένων. Με τα συστήματα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρχών αστυνομικής της ΕΕ αυξάνονται οι καταστάσεις κατά τις οποίες προσωπικά δεδομένα υφίστανται (προσωρινώς) επεξεργασία ταυτοχρόνως από αρμόδιες αρχές σε διάφορα κράτη μέλη. Αυτό σημαίνει αφενός ότι πρέπει να καθοριστούν κοινά πρότυπα ΕΕ για τα δικαιώματα υποκειμένων των δεδομένων και αφετέρου ότι τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να είναι σε θέση να ασκούν τα δικαιώματά τους, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι κανόνες για την προστασία των δεδομένων στον τρίτο πυλώνα, τόσο έναντι των αρχών που καθιστούν τα δεδομένα διαθέσιμα όσο και έναντι των αρχών που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα αυτά και προβαίνουν σε επεξεργασία τους.

— Εποπτεία. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι, ανάλογα με την υπόθεση, είναι δυνατόν να είναι αρμόδιες για την εποπτεία και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διεξαγόμενες με βάση την υπόψη πρόταση, περισσότερες από μία εθνικές εποπτεύουσες αρχές. Στην περίπτωση αυτή, για την παροχή άμεσης επιγραμμικής πρόσβασης σε αστυνομικού χαρακτήρα πληροφορίες απαιτούνται σε αυξημένο βαθμό εποπτεία και συντονισμός από τις εθνικές αρχές τις αρμόδιες για την προστασία δεδομένων.

VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γενικά συμπεράσματα σχετικά με την αρχή της διαθεσιμότητας

68. Ο ΕΕΠΔ δράττεται της ευκαιρίας να παρουσιάσει στην παρούσα γνώμη ορισμένες γενικές και περισσότερο θεμελιώδεις απόψεις σχετικά με το θέμα της ανταλλαγής πληροφοριών αστυνομικού χαρακτήρα και σχετικά με τις ρυθμιστικές προσεγγίσεις για το θέμα αυτό. Ο ΕΕΠΔ θα είναι διαθέσιμος για περαιτέρω παροχή συμβουλών σε μεταγενέστερη φάση, ανάλογα με τις σχετικές εξελίξεις στη νομοθετική διαδικασία όσον αφορά την προκειμένη πρόταση ή άλλες συναφείς προτάσεις.
69. Κατά την άποψη του ΕΕΠΔ, η αρχή της διαθεσιμότητας θα πρέπει να εφαρμοστεί υπό μορφή δεσμευτικού νομοθετικού μέσου με περισσότερο συντηρητική, σταδιακή προσέγγιση, το οποίο να καλύπτει ένα τύπο δεδομένων με παρακολούθηση αφενός του βαθμού στον οποίο η αρχή της διαθεσιμότητας μπορεί όντως να στηρίξει την αστυνόμευση και αφετέρου των συγκεκριμένων κινδύνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η περισσότερο συντηρητική αυτή προσέγγιση θα μπορούσε να περιλαμβάνει έναρξη εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας μόνο με έμμεση πρόσβαση, μέσω δεδομένων καταλόγου. Με βάση την πείρα που θα αποκτηθεί, το σύστημα θα μπορούσε ενδεχομένως να επεκταθεί σε άλλους τύπους δεδομένων ή/και να τροποποιηθεί ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερο.
70. Οποιοδήποτε νομοθετικό μέσο εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας δεν θα πρέπει να θεσπιστεί χωρίς την προηγούμενη θέσπιση ουσιαστικών διασφαλίσεων για την προστασία δεδομένων, όπως εκείνες που περιέχονται στην πρόταση απόφασης-πλαίσιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Συστάσεις με στόχο την τροποποίηση της προκειμένης πρότασης

71. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να διευκρινιστεί το πεδίο εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας ως εξής:
- Προσθήκη σαφούς και ακριβούς ορισμού των δεδομένων τα οποία θα θεωρούνται διαθέσιμα.
  - Ως πρώτη εναλλακτική λύση, περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της αρχής της διαθεσιμότητας σε πληροφορίες ελεγχόμενες από αρμόδιες αρχές.
  - Ως δεύτερη εναλλακτική λύση, σε περίπτωση ευρύτερου πεδίου εφαρμογής, εξασφάλιση επαρκών διασφαλίσεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ζητήματα που τίθενται στο σημείο 27 της παρούσας γνώμης.
72. Σχετικά με την άμεση πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων από αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους ο ΕΕΠΔ προβαίνει στις ακόλουθες παρατηρήσεις:
- Το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί δρόντως καθόσον, σε περίπτωση άμεσης πρόσβασης, οι ορισθείσες αρχές της

χώρας προέλευσης δεν ασκούν έλεγχο στην πρόσβαση και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων.

- Δεν επιτρέπεται η πρόταση να προωθήσει τη χωρίς όρους διασύνδεση βάσεων δεδομένων και, με τον τρόπο αυτό, τη σύσταση δικτύου βάσεων δεδομένων των οποίων η επιτήρηση θα είναι δυσχερής.
73. Η απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει να είναι περισσότερο ακριβής όσον αφορά τη σύσταση συστήματος δεδομένων καταλόγου. Ειδικότερα:
- Η πρόταση θα πρέπει να προβλέπει επαρκείς κανόνες, τουλάχιστον σχετικά με τη σύσταση δεδομένων καταλόγου, με τη διαχείριση των συστημάτων αρχειοθέτησης των δεδομένων καταλόγου και με την κατάλληλη οργάνωση της πρόσβασης στα δεδομένα καταλόγου.
  - Πρέπει να αποσαφηνιστεί ο ορισμός των δεδομένων καταλόγου.
  - Η πρόταση θα πρέπει να διευκρινίζει το ρόλο των εθνικών σημείων επαφής όσον αφορά τα δεδομένα καταλόγου.
  - Οι βασικοί κανόνες για τη σύσταση των δεδομένων καταλόγου πρέπει να περιέχονται στην ίδια την απόφαση-πλαίσιο και όχι να επαφθούν στην εκτελεστική νομοθεσία με βάση τη διαδικασία επιτροπολογίας.
74. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι η πρόταση — στο βαθμό που θεσπίζει ανταλλαγές δεδομένων DNA — θα πρέπει:
- να οριοθετεί και να καθορίζει σαφώς τον τύπο πληροφοριών DNA οι οποίες μπορεί να ανταλλάσσονται (λαμβάνομενης υπόψη και της θεμελιώδους διαφοράς μεταξύ δειγμάτων DNA και προφίλ DNA),
  - να διατυπώνει κοινά τεχνικά πρότυπα σκοπός των οποίων θα είναι να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να προκύπτουν δυσκολίες και ανακριβή αποτελέσματα κατά την ανταλλαγή δεδομένων λόγω διαφορών στις πρακτικές για τις ιατροδικαστικές βάσεις δεδομένων DNA στα κράτη μέλη,
  - να προβλέπει τις ενδεδειγμένες νομικές δεσμευτικές διασφαλίσεις με σκοπό την αποτροπή του ενδεχομένου να έχουν οι εξελίξεις της επιστήμης ως αποτέλεσμα την απόκτηση από προφίλ DNA δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία όχι μόνο είναι ευαίσθητα αλλά και περιττά για το σκοπό για τον οποίο συλλέχθηκαν,
  - να εκδοθεί μόνο μετά από εκτίμηση επιπτώσεων.
75. Ο ΕΕΠΔ συνιστά η ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρώπη να περιορίζεται στο αναγκαίο για τους σκοπούς της ίδιας της Ευρώπης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης Ευρώπη και στο Παράρτημά της.

Βρυξέλλες, 28 Φεβρουαρίου 2006.

Peter HUSTINX

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων